

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นกระบวนการที่สำคัญในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ และมีความสามารถในการปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น การศึกษาที่เป็นไปในแนวทางที่ถูกต้องเหมาะสมกับสภาพความต้องการทางเศรษฐกิจและสังคม การเมืองและวัฒนธรรมของประเทศ จะสามารถสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าให้แก่สังคมไทย และสร้างความสมดุลของการพัฒนา ระหว่างด้านต่าง ๆ ได้ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2535)

จากการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาพบว่า นักเรียนที่เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ยังไม่เป็นที่น่าพอใจ นอกจากนี้ยังพบว่า ร้อยละของนักเรียนที่เรียนต่อในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นยังอยู่ในระดับต่ำ (ประมาณ 44.98%) ซึ่งไม่แตกต่างจากปีก่อน ๆ ที่ผ่านมา ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศยังมีพื้นฐานความรู้ไม่สอดคล้องและทันกับความเจริญก้าวหน้าด้านเศรษฐกิจและสังคม (กรมวิชาการ, 2531)

ด้วยตระหนักถึงความจริงดังกล่าว รัฐจึงได้พยายามขยายการศึกษาออกไปให้กว้างขวางทั้งระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา โดยเฉพาะในระดับมัธยมศึกษา ซึ่งถือว่าการศึกษาระดับกลางที่มีความสำคัญมากในฐานะเป็นตัวกำหนดอนาคต กระบวนการหล่อหลอมบุคลิกภาพค่านิยมที่พึงปรารถนา ตลอดจนระดับสติปัญญาของเด็กซึ่งกำลังเจริญเติบโตสู่วัยอันอ่อนไหว เปลี่ยนแปลง มีความรับผิดชอบ รู้สิทธิ รู้หน้าที่ รู้ช่องทางที่จะประกอบอาชีพ และพร้อมที่จะทำงานได้ เป็นที่คาดหวังและเป็นแรงงานของสังคม และช่วยแก้ปัญหาด้านเศรษฐกิจของประเทศไทยอีกทางหนึ่ง

การศึกษาขั้นพื้นฐานที่ประชาชนไทยทุกคนควรจะได้รับ รัฐกำหนดไว้เพียงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นั้นไม่เป็นการเพียงพอ จำเป็นต้องขยายออกไปให้สูงถึงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น แต่จากสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันปรากฏว่าในปี พ.ศ. 2530 มีเด็กและเยาวชนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แล้วเรียนต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ประมาณร้อยละ 43 บางจังหวัดเด็กจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรียนต่อมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพียงประมาณร้อยละ 18 เท่านั้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่ายังมี

เด็กและเยาวชนอีกจำนวนมากไม่ได้เรียนต่อ ซึ่งจากการศึกษาวิจัยเพื่อหาสาเหตุของการที่เด็กจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แล้วไม่ได้เรียนต่อพบว่า มีสาเหตุสำคัญสรุปได้ 3 ประการ คือ

1. นักเรียนและผู้ปกครองไม่เห็นคุณค่าหรือประโยชน์ของการเรียนในระดับมัธยมศึกษา
2. ผู้ปกครองมีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดี ไม่สามารถส่งบุตรหลานเรียนต่อได้และต้องการให้เด็กช่วยทำงานบ้าน รวมทั้งช่วยครอบครัวหารายได้

3. การคมนาคมระหว่างบ้านและโรงเรียนไม่สะดวก (กรมวิชาการ, 2535)

ดังนั้นการขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานของประชากรจึงมีความจำเป็นต่อการพัฒนาการศึกษาในปัจจุบันเป็นอย่างยิ่ง ขณะเดียวกันจำเป็นต้องหาแนวทางแก้ไขสาเหตุของปัญหาที่เด็กจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แล้วไม่ได้เรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ควบคู่ไปด้วย ดังได้ระบุไว้ในนโยบายและแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 6 พ.ศ. 2530 - 2534 ว่า “เร่งรัดจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับความต้องการทางการศึกษาในด้านการพัฒนาบุคคลและให้สัมพันธ์กับการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมและพัฒนาประเทศไทย” โดยมีมาตรการเร่งขยายการจัดการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม โดยเฉพาะในเขตพื้นที่อัตราการเรียนรู้ต่อค่า ประกอบกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้จัดประชุมสัมมนาระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว และได้ประมวลข้อมูลจากการศึกษาเอกสารอื่น ๆ สรุปได้ว่ารัฐควรขยายโอกาสให้ประชาชนได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่สูงขึ้น เป็นการยกระดับความรู้ความสามารถของประชาชนให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและเทคโนโลยี โดยได้นำเสนอเรื่องนี้ต่อคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ และได้เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาคราวประชุมเมื่อวันที่ 1 กันยายน 2530 คณะรัฐมนตรีได้ลงมติเห็นชอบด้วยข้อเสนอของคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สรุปได้ว่ารัฐควรขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโดยวิธีการไม่บังคับ เนื่องจากเป็นวิธีการที่แสดงออกถึงเจตนารมณ์ของรัฐที่จะยกระดับความรู้พื้นฐานของประชาชนให้สูงขึ้น ถึงระดับที่ระบุไว้บนพื้นฐานของการคงไว้ซึ่งสิทธิและเสรีภาพของประชาชนในการตัดสินใจส่ง หรือไม่ส่งบุตรหลานของตนเข้ารับการศึกษ โดยมิแนวทางขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานดังนี้

1. ในระยะเวลา 5 ปี นับตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2532 นี้ รัฐไม่ควรประกาศขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานไปถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นการศึกษาภาคบังคับ แต่ควรเร่งขยายการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในรูปแบบและด้วยมาตรการต่าง ๆ ตามแนวทางปฏิบัติของวิธีการขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยไม่บังคับไปก่อนเวลา 5 ปี โดยมีหลักการและมาตรการการดำเนินงานที่ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนได้ศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กและเยาวชนที่ด้อยฐานะทางเศรษฐกิจ

2. ระหว่างช่วงระยะเวลา 5 ปี ที่ดำเนินการเร่งขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยไม่บังคับหน่วยงานที่รับผิดชอบต้องติดตามประเมินผลการดำเนินงานแต่ละปี พร้อมทั้งปรับปรุงการดำเนินงานและหารูปแบบการจัดการศึกษาที่เหมาะสม เพื่อให้เด็กและเยาวชนในวัยเรียนได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานถึงระดับมัธยมศึกษา (กรมวิชาการ, 2535)

ตามมติคณะรัฐมนตรีในคราวประชุมเมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2533 เห็นชอบในหลักการให้สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติดำเนินการโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาต่อไปอีก 3 ปี โดยไม่บังคับ เพื่อเปิดโอกาสให้เยาวชนได้เข้าเรียนต่อจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้หลักสูตรเดียวกันกับกรมสามัญศึกษา

แต่อย่างไรก็ตาม การพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่มีประสิทธิภาพต้องประกอบด้วยกระบวนการสำคัญคือ กระบวนการบริหารการศึกษา กระบวนการเรียนการสอน และกระบวนการนิเทศการศึกษา โดยจะต้องเน้นอย่างเท่าเทียมกัน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2530) ในเรื่องนี้หน่วยศึกษานิเทศก์ (ศึกษานิเทศก์, 2530) ได้ให้ความเห็นว่าการศึกษาคงเกิดผลดีมีคุณภาพ ตามความมุ่งหมายที่วางไว้ ขึ้นอยู่กับกระบวนการของการจัดดำเนินการของโรงเรียน ซึ่งเป็นหน่วยงานที่สำคัญในการนำนโยบาย และหลักสูตรไปปฏิบัติเพื่อให้การศึกษาเด็กโดยตรง และเพื่อเป็นการขานรับการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ของสังคม เศรษฐกิจ การเมือง วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งนวัตกรรมต่าง ๆ ทำให้สถานศึกษาจำเป็นต้องมีการพัฒนาและปรับปรุงอยู่เสมอ ให้เหมาะสมกับสภาพการณ์นั้น การนิเทศจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง แต่เนื่องจากสภาพการนิเทศของกรมที่รับผิดชอบการนิเทศมีจำนวนจำกัด กรมไม่สามารถจัดทำได้ทั่วถึง จึงจำเป็นต้องมีการนิเทศภายในสถานศึกษา ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535) ให้ข้อคิดว่าการนิเทศภายในสถานศึกษามีจุดมุ่งหมายหลักก็เพื่อพัฒนาครู-อาจารย์ในสถานศึกษา การนิเทศเป็นงานที่สร้างกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน โดยการแนะนำ สอนแนะและให้บริการด้านวัสดุ อุปกรณ์ ตลอดจนเทคนิคและวิธีการ การปฏิบัติงาน และควรทำอย่างมีระบบ เพื่อให้การศึกษาเกิดผลสัมฤทธิ์ตามความคาดหวังของการศึกษา

การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นภารกิจอย่างหนึ่งของผู้บริหารโรงเรียน ในการที่จะพัฒนาและส่งเสริมให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เพราะผู้บริหารเป็นผู้ที่ใกล้ชิดกับครูและนักเรียน ข้อมทราบและเข้าใจสภาพปัญหาของโรงเรียน และวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาได้ดีกว่าบุคคลภายนอก ซึ่งจะส่งผลให้การนิเทศตอบสนองความต้องการของบุคลากรในโรงเรียนได้มากกว่า (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2535)

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากผู้บริหารมีภารกิจมากมาย จึงสามารถพิจารณาจากบุคคลที่มีความสามารถ ทำงานร่วมกับผู้อื่น (ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2535) เพื่อปรับปรุงสมรรถภาพ การเรียนการสอน โดยการให้ความช่วยเหลือสนับสนุนมากกว่าการชี้แนะ หรือสั่งการ บุคลากรใน สถานศึกษาที่สามารถนิเทศได้มีดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษา
2. ผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษาโดยเฉพาะฝ่ายวิชาการ
3. หัวหน้าคณะ หัวหน้าแผนก หัวหน้างานหรือหัวหน้าโครงการ
4. ครูอาจารย์ที่ทำหน้าที่สอน แต่มีความรู้ความสามารถเฉพาะด้าน สามารถสาธิตหรือให้คำปรึกษา แนะนำ แก่เพื่อนร่วมงานได้
5. ผู้เชี่ยวชาญที่เชิญมาเป็นวิทยากรเฉพาะเรื่อง

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2538) ให้ทรงสนะว่า การนิเทศที่จัดขึ้นภายใน โรงเรียน โดยความร่วมมือของครูทุกคนในโรงเรียนเป็นเครื่องมือสำคัญอย่างหนึ่งของผู้บริหาร โรงเรียนที่จะรวมพลังครูในการปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของตนเองให้ดียิ่งขึ้น ตอบสนองหลักสูตรยิ่งขึ้น ได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์และร่วมมือกันวางแผนพัฒนานักเรียนให้มี คุณภาพยิ่งขึ้น แต่จากการสำรวจปัญหาการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในปี พ.ศ. 2533 โดยสอบถามผู้บริหาร โรงเรียนที่เข้ารับการอบรมเพื่อเลื่อนตำแหน่งสูงขึ้น และจากการสำรวจปัญหาในการดำเนินการ ของจังหวัดต่าง ๆ ในปี พ.ศ. 2537 พบว่า มีปัญหาเรื่อง การขาดบุคลากรที่มีความสามารถใน การนิเทศการศึกษา ขาดงบประมาณ ขาดวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือในการนิเทศ ครูไม่เห็นความ สำคัญ ไม่ยอมรับ ไม่ศรัทธาผู้นิเทศ ปัญหาเหล่านี้ทำให้โรงเรียนไม่ประสบผลสำเร็จในการพัฒนา ระบบนิเทศของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชำนาญ ศรีสมยา (2537) ที่พบว่า ปัญหา และอุปสรรคในการนิเทศภายในมีปัญหามาก ในเรื่องการขาดบุคลากรที่เชี่ยวชาญแต่ละสาขาวิชา ขาดเอกสารทางวิชาการเพื่อค้นคว้าเกี่ยวกับการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของ ท้องถิ่นและชุมชน และการนิเทศภายในโรงเรียนทุก ๆ ด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และ เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครู-อาจารย์ผู้ปฏิบัติการสอน เกี่ยวกับ ปัญหาและอุปสรรคในการนิเทศโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก มีปัญหาและอุปสรรคมากกว่า โรงเรียนขนาดใหญ่

ประดิษฐ์ ศรีสุวรรณ (2535) ได้ทำการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และประมวล ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานด้านการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า การปฏิบัติงานนิเทศภายในมีปัญหายุ่งยากในระดับปานกลาง และผู้บริหารโรงเรียนและครูเสนอแนะว่า

โรงเรียนควรดำเนินงานการนิเทศภายใน ในด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร การนิเทศ การเรียนการสอน การจัดครูให้สอนตามความถนัดและความสามารถ และด้านประเมินผลการเรียน การสอน

สมคิด ชัยขอด (2539) ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมกระบวนการนิเทศและประสิทธิภาพ การจัดการนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัด อุตรดิตถ์ พบว่า พฤติกรรมกระบวนการนิเทศของผู้บริหารและครูอยู่ในระดับมาก และพฤติกรรม กระบวนการนิเทศของผู้บริหารและครู มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับพฤติกรรมที่แสดง ประสิทธิภาพการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

และด้วยเหตุที่จังหวัดนครราชสีมา มีโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสตั้งแต่ปีการศึกษา 2533 จนถึงปัจจุบันมากถึง 369 โรงเรียน (หน่วยศึกษานิเทศก์, 2540) ทำให้เกิดปัญหาขาด บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะวิชาในการสอนโดยเฉพาะวิชาพลศึกษา ซึ่งเป็นวิชาที่มี กิจกรรมการเรียนการสอนที่นอกเหนือจากทฤษฎีแล้ว ครูพลศึกษายังต้องมีความสามารถในการ ปฏิบัติกิจกรรมทางพลศึกษา และกิจกรรมนันทนาการต่าง ๆ ที่ส่งเสริมการเรียนการสอนวิชา พลศึกษาให้เกิดผลดีที่สุด

จากผลการวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการนิเทศภายในวิชาพลศึกษาจะช่วย แก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา ให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาและเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการนิเทศภายในวิชา พลศึกษาของผู้บริหารและหัวหน้าหมวดวิชาพลศึกษามัค และความสัมพันธ์ระหว่างสภาพปัจจุบัน และปัญหาการนิเทศภายในวิชาพลศึกษา โรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ในด้านต่าง ๆ 6 ด้าน ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าครอบคลุม และเป็นประโยชน์ต่อการนิเทศภายในวิชาพลศึกษา โดยพัฒนาจากงานนิเทศของ แฮริส (Haris, 1975) คือ

1. ด้านพัฒนาหลักสูตรวิชาพลศึกษา
2. ด้านการจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา
3. ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนวิชาพลศึกษา
4. ด้านการวัดและประเมินผลวิชาพลศึกษา
5. ด้านพัฒนานักศึกษา
6. ด้านการจัดและดำเนินโครงการพลศึกษา

เพื่อนำผลที่ได้ไปปรับปรุงการปฏิบัติการนิเทศทางวิชาการแก่ครูพลศึกษาให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น เพื่อเป็นการส่งเสริมคุณภาพด้านการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ บรรลุวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอนและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร รวมทั้งเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารโรงเรียน ครูพลศึกษา ศึกษานิเทศก์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการศึกษา ในการพัฒนาการนิเทศภายในวิชาพลศึกษาให้เหมาะสมกับสภาพปัญหาที่มีอยู่และสอดคล้องกับสภาพการเรียนการสอนอย่างแท้จริง

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการนิเทศภายในวิชาพลศึกษา ของผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดพลานามัย โรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการนิเทศภายในวิชาพลศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนกับหัวหน้าหมวดพลานามัย โรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพกับปัญหาการนิเทศภายในวิชาพลศึกษาของผู้บริหารโรงเรียน โรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพกับปัญหาการนิเทศภายในวิชาพลศึกษาของหัวหน้าหมวดพลานามัย โรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา

1.3 สมมติฐานการวิจัย

1. สภาพและปัญหาการนิเทศภายในวิชาพลศึกษาของผู้บริหาร โรงเรียนและหัวหน้าหมวดพลานามัย โรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกัน
2. สภาพและปัญหาการนิเทศภายในวิชาพลศึกษาของผู้บริหาร โรงเรียนและหัวหน้าหมวดพลานามัย โรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา มีความสัมพันธ์เชิงลบ

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยนี้ เป็นการศึกษาถึงสภาพและปัญหาการนิเทศภายในวิชาพลศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดพลานามัย โรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา

2. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดพลานามัย ปีการศึกษา 2541 โรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา

3. ตัวแปรที่ศึกษา เป็นการศึกษาสภาพการนิเทศและปัญหาการนิเทศภายในวิชาพลศึกษา 6 ด้าน คือ

- 3.1 ด้านพัฒนาหลักสูตรวิชาพลศึกษา
- 3.2 ด้านการจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา
- 3.3 ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนวิชาพลศึกษา
- 3.4 ด้านการวัดและประเมินผลวิชาพลศึกษา
- 3.5 ด้านพัฒนาบุคลากร
- 3.6 ด้านการจัดและดำเนิน โครงการพลศึกษา

1.5 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. สภาพ หมายถึง การปฏิบัติที่เป็นอยู่หรือดำเนินอยู่ในปัจจุบันเกี่ยวกับการนิเทศภายในวิชาพลศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา ปีการศึกษา 2541

2. ปัญหา หมายถึง อุปสรรคที่เกิดขึ้นที่ทำให้การนิเทศภายในวิชาพลศึกษาไม่บรรลุวัตถุประสงค์เท่าที่ควร

3. วิชาพลศึกษา หมายถึง วิชาพลศึกษาตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

4. การนิเทศภายในวิชาพลศึกษา หมายถึง กระบวนการที่ทำให้เกิดการปรับปรุง การปฏิบัติและกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดจากการทำงานร่วมกันของผู้บริหารโรงเรียนกับครูพลศึกษาในโรงเรียน เพื่อให้ได้มาซึ่งสัมฤทธิ์ผลสูงสุดในการจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา ในที่นี้ได้แก่การนิเทศด้านต่าง ๆ ดังนี้

4.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรวิชาพลศึกษา หมายถึง การวิเคราะห์ปัญหาในการใช้หลักสูตร การจัดทำและการใช้กำหนดการสอน ตารางสอน แผนการสอน คู่มือครู เอกสารประกอบการสอนและแนวการสอน

4.2 ด้านการจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา หมายถึง งานที่เกี่ยวข้องกับการทำความเข้าใจในเรื่องการเตรียมการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวดำเนินการของหลักสูตร การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เทคนิควิธีสอน การจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนการสอน

4.3 ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนวิชาพลศึกษา หมายถึง งานที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำ การใช้ และการเก็บรักษาสื่อการเรียนการสอน

4.4 ด้านการวัดและประเมินผลวิชาพลศึกษา หมายถึง งานที่เกี่ยวข้องกับการทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจในเรื่องวิธีการทดสอบ การวัดผลการศึกษา การสร้างแบบทดสอบ หรือเครื่องมือทดสอบ การกำหนดเกณฑ์การประเมินผลต่าง ๆ ตลอดจนการประเมินผลการเรียนการสอนตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินผลการเรียนการสอนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

4.5 ด้านการพัฒนาบุคลากร หมายถึง การเพิ่มพูนความรู้ และความสามารถของครูที่เกี่ยวข้องกับการสอนพลศึกษา

4.6 ด้านการจัดและดำเนินโครงการพลศึกษา หมายถึง การให้ความรู้ คำแนะนำ แก่ครูพลศึกษา ในการจัดและดำเนินโครงการตามหลักการและปรัชญาการพลศึกษา

5. ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ครูใหญ่ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วย-ผู้อำนวยกา ร ผู้อำนวยกา ร รวมทั้งผู้รักษาการในตำแหน่ง โรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดนครราชสีมา

6. หัวหน้าหมวดพลานามัย หมายถึง ครูผู้ที่ได้รับแต่งตั้งจากทางโรงเรียนให้ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าหมวดพลานามัย หรือรักษาการแทนหัวหน้าหมวดพลานามัย หรือมีตำแหน่งเทียบเท่าหัวหน้าหมวดพลานามัย ในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา

7. โรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอนระดับก่อนประถมศึกษาถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครราชสีมา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2533 ถึงปีการศึกษา 2540 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลจากการศึกษานี้ผู้วิจัยคาดหวังว่า จะได้ประโยชน์ดังนี้

1. ผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดพลานามัย เข้าใจสภาพและปัญหาการนิเทศภายใน วิชาพลศึกษามากยิ่งขึ้น ทำให้สามารถปรับปรุงและพัฒนาการนิเทศให้ได้ผลดี
2. ผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดพลานามัยเข้าใจความสัมพันธ์ของสภาพและปัญหาการนิเทศ ทำให้สามารถเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการปฏิบัติการนิเทศ เพื่อให้บังเกิดผลดีต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา
3. สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการพิจารณากำหนดนโยบายและเป้าหมายการพัฒนาการนิเทศวิชาพลศึกษาโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา